

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2017. gada 6. aprīlī *

Valsts atbalsts — Jūras transports — Kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu — Kapitāla palielināšana — Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un uzdots to atgūt — Prasītājas likvidācija — Procesuāla rīcībspēja — Intereses celt prasību saglabāšana — Tiesvedības izbeigšanas pirms sprieduma taisīšanas neesamība — Atbalsta jēdziens — Vispārējais tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojums — Privātā ieguldītāja kritērijs — Acīmredzama kļūda vērtējumā — Kļūda tiesību piemērošanā — Iebilde par prettiesiskumu — Pienākums norādīt pamatojumu — Tiesības uz aizstāvību — Lēmums 2011/21/ES — Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai — Savienības nostādnes par valsts atbalstu, ko piešķir kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu — Spriedums lietā *Altmark*

Lieta T-220/14

Saremar – Sardegna Regionale Marittima SpA, Kaljāri [*Cagliari*] (Itālija), ko pārstāv *G. Roberti*, *G. Bellitti* un *I. Perego*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *G. Conte*, *D. Grespan* un *A. Bouchagiar*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Compagnia Italiana di Navigazione SpA, Neapole (Itālija), ko sākotnēji pārstāvēja *F. Sciaudone*, *R. Sciaudone*, *D. Fioretti* un *A. Neri*, vēlāk – *M. Merola*, *B. Carnevale* un *M. Toniolo*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību, kas celta atbilstoši LESD 263. pantam, atcelt Komisijas 2014. gada 22. janvāra Lēmumu C(2013) 9101 *final* par atbalsta pasākumiem SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C) un SA.32016 (2011/C), kurus īstenojis Sardīnijas autonomais reģions par labu *Saremar*, jo ar šo lēmumu par valsts atbalstu tika kvalificēts kompensācijas par sabiedrisko pakalpojumu pasākums un kapitāla palielināšana un šie pasākumi tika atzīti par nesaderīgiem ar kopējo tirgu, un tika uzdots to atgūšana.

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *D. Gracijas* [*D. Gratsias*] (referents), tiesneses *M. Kančeva* [*M. Kancheva*] un *N. Pultoraka* [*N. Póltorak*],

* Tiesvedības valoda – itāļu.

sekretārs H. Palasio Gonsales [J. Palacio González], galvenais administrators,
ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2016. gada 20. jūlija tiesas sēdi,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums¹

[omissis]

Juridiskais pamatojums

1. Par Saremar procesuālo rīcībspēju

- 43 Vispirms no paskaidrojumiem un dokumentiem, kurus lietas dalībnieki iesniedza Vispārējai tiesai 2016. gada 11. un 29. jūlijā, izriet, ka, neesot iespējai atmaksāt daļu jau no izmaksātā atbalsta, *Saremar* lūdza, lai tai tiktu piemērota preventīvās vienošanās procedūra saistībā ar tās likvidēšanu; *Tribunale di Cagliari* (Kaljāri tiesa, Itālija) apstiprināja šo lūgumu 2015. gada 22. jūlijā. *Saremar* ir beigusi jebkādu darbību kopš 2016. gada 31. marta un atrodas likvidēšanas procedūras vēlā stadijā, ciktāl visi prioritārie kreditori ir apmierināti un saskaņā ar pašas sabiedrības norādēm ir paredzēts turpmākajos mēnešos īstenot pirmās būtiskās izmaksas nenodrošinātajiem kreditoriem.
- 44 Atbilstoši valsts tiesību aktiem un piemērojamajām procedūrām likvidējama sabiedrība var zaudēt savu procesuālo rīcībspēju vismaz savā vārdā. Turklāt prasītāja pati atzīst, ka tas tā var būt atbilstoši Itālijas tiesību aktiem. Protams, tiesas sēdē un savā 2016. gada 29. jūlija vēstulē Komisija ir vienīgi apgalvojusi, ka prasītājas nodošana likvidācijai izraisa tās intereses celt prasību zaudēšanu, nevis ka šī nodošana likvidācijai izraisa tā procesuālās rīcībspējas zaudēšanu. Tomēr, ciktāl prasītājas eventuālā procesuālās rīcībspējas zaudēšana padarītu bez priekšmeta jautājumu par tās interesi celt prasību, ir jāpārbauda, vai tā ir saglabājusi šo rīcībspēju šajā tiesvedībā.
- 45 Šajā ziņā, lai gan, kā to uzsver Tiesa, jēdziens “juridiskā persona”, kas iekļauts LESD 263. panta 4. punktā, obligāti nesakrīt ar šādiem jēdzieniem dalībvalstu dažādajās juridiskajās sistēmās, tomēr no judikatūras izriet, ka šis jēdziens principā nozīmē juridiskās personas statusa esamību, kura izveidota saskaņā ar dalībvalsts vai trešās valsts tiesību aktiem un kurai saskaņā ar šiem tiesību aktiem ir atzīta procesuāla rīcībspēja (šajā ziņā skat. spriedumus, 1959. gada 20. marts, *Nold/Augstā iestāde*, 18/57, EU:C:1959:6; 1982. gada 28. oktobris, *Groupement des Agences de voyages/Komisija*, 135/81, EU:C:1982:371, 10. punkts; 2007. gada 18. janvāris, *PKK un KNK/Padomes*, C-229/05 P, EU:C:2007:32, 114. punkts, un rīkojums, 2009. gada 24. novembris, *Landtag Schleswig-Holstein/Komisija*, C-281/08 P, nav publicēts, EU:C:2009:728, 22. punkts). Tādējādi vienīgi izņēmuma apstākļos, tostarp, ja ir jāievēro efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasības, var tikt pieņemta vienības, kurai saskaņā ar konkrētas valsts tiesību aktiem nav procesuālās rīcībspējas, prasība (šajā ziņā skat. spriedumu, 2007. gada 18. janvāris, *PKK un KNK/Padome*, C-229/05P, EU:C:2007:32, 109.–114. punkts). Turklāt šai procesuālajai rīcībspējai ir jā saglabājas tiesvedības laikā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2007. gada 20. septembris, *Salvat père & fils u.c./Komisija*, T-136/05, EU:T:2007:295, 25.–27. punkts, un 2012. gada 21. marts, *Marine Harvest Norway un Alsaker Fjordbruk/Padome*, T-113/06, nav publicēts, EU:T:2012:135, 27.–29. punkts). Juridiskās personas statusa esamība un tās procesuālā rīcībspēja ir jāizvērtē atbilstoši attiecīgajiem valsts tiesību aktiem (spriedums, 1984. gada 27. novembris, *Bensider u.c./Komisija*, 50/84, EU:C:1984:365, 7. punkts, un rīkojums, 2008. gada 3. aprīlis, *Landtag Schleswig-Holstein/Komisija*, T-236/06, EU:T:2008:91, 22. punkts).

1 — Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

46 Šajā lietā no *Saremar* 2016. gada 29. jūlija vēstules izriet, ka saskaņā ar *Corte suprema di cassazione* (Kasācijas tiesa, Itālija) judikatūru sabiedrība, kurai tiek piemērota preventīvās vienošanās procedūra, saglabā tiesības savā vārdā izvirzīt tiesību prasījumus un piedalīties tiesvedībā un strīdos, lai aizsargātu savu īpašumu. Turklāt prasītāja ir pievienojusi šai vēstulei savu likvidatoru 2016. gada 26. jūlija vēstuli, ar kuru tiek apstiprināts, ka tās pārstāvju mandāts vēl joprojām ir spēkā šajā prasībā. Līdz ar to ir jāuzskata, ka, lai gan *Saremar* ir nodota likvidācijā, tā nav zaudējusi savu procesuālo rīcībspēju tiesvedības laikā.

2. Par Komisijas iebildi par tiesvedības izbeigšanu pirms sprieduma taisīšanas

47 Komisija apgalvo, ka sakarā ar notiekošo *Saremar* likvidāciju tās interese celt prasību ir zudusi tiesvedības laikā. Šajā ziņā tā apgalvo, ka *Saremar* nodošana likvidācijā ir vēlā stadijā un tā var tikt pabeigta pirms šī sprieduma pasludināšanas. Turklāt, kā to prasītāja pati ir atzinusi, tā vairs nevar atsākt ekonomisko darbību, pat ja apstrīdētais lēmums tiktu atcelts un tā līdz ar to atbrīvota no pienākuma atmaksāt atbalstus. Visbeidzot *Saremar* kreditoru interese, lai apstrīdēto atbalstu summa tiktu izslēgta no šīs sabiedrības pasīviem, esot nošķirta no intereses veikt tās ekonomisko darbību. Nobeigumā Komisija norāda, ka šādas intereses celt prasību neesamības dēļ Vispārējai tiesai būtu šajā lietā jāizbeidz tiesvedība pirms sprieduma taisīšanas.

48 Savukārt, atbildot uz šiem argumentiem, *Saremar* apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma atcelšana izraisītu tiesiskas sekas attiecībā pret to tādā ziņā, ka samazinātos pasīvi, par kuriem panākts izlīgums, vairāk nekā EUR 11 miljonu apmērā, kas ļautu pilnībā apmierināt visus tās kreditorus.

49 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru interese celt prasību ir jebkuras prasības tiesā galvenais un pirmais nosacījums (skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Mory u.c./Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Šajā ziņā no LESD 263. panta izriet, ka ir skaidri nodalītas Savienības iestāžu un dalībvalstu tiesības celt prasību atcelt tiesību aktu, kas paredzētas šī panta otrajā daļā, un fizisku un juridisku personu tiesības celt šādu prasību, kas paredzētas tā ceturtajā daļā. Tādējādi atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai šo tiesību celt prasību izmantošana, ciktāl tās attiecas uz Savienības iestādēm un dalībvalstīm, nav pakļauta ne pamatojumam saistībā ar to *locus standi*, ne arī pamatojumam saistībā ar to interesi celt prasību (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 24. marts, *Freistaat Sachsen* un *Land Sachsen-Anhalt/Komisija*, T-443/08 un T-455/08, EU:T:2011:117, 64. punkts, un rīkojumu, 2013. gada 19. februāris, *Provincie Groningen u.c./Komisija*, T-15/12 un T-16/12, nav publicēts, EU:T:2013:74, 42. un 44. punkts un tajos minētā judikatūra).

51 Taču, pirmkārt, LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētās fizisko un juridisko personu tiesības celt prasību ir pakļautas nosacījumam, ka šo personu *locus standi* ir atzīstams, tas ir, saskaņā ar šīs tiesību normas formulējumu – nosacījumam, ka to prasība attiecas uz aktu, kurš ir tām adresēts, vai aktu, kas tās skar tieši un individuāli, vai arī to prasība attiecas uz reglamentējošu aktu, kas attiecas uz tām tieši un nav saistīts ar īstenošanas pasākumu. Otrkārt, šo personu tiesības celt prasību ir pakļautas intereses celt prasību pastāvēšanai prasības celšanas stadijā, kas ir pieņemamības nosacījums, kurš atšķiras no *locus standi*. Gluži kā prasības priekšmetam, šai interesei celt prasību ir jāturpina pastāvēt līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā tiesvedība ir jāizbeidz pirms sprieduma taisīšanas (skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Mory u.c./Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 57. un 62. punkts un tajos minētā judikatūra).

52 Līdz ar to šādas intereses celt prasību pastāvēšana ir absolūts nosacījums, kurš Vispārējai tiesai ir jāizvērtē pēc savas ierosmes vai nu prasības celšanas brīdī, lai pārbaudītu tās pieņemamību, vai tiesvedības laikā, lai pārbaudītu, vai vēl joprojām ir jāturpina tiesvedība un jātaisa spriedums (šajā ziņā skat. rīkojumu, 2011. gada 24. marts, *Internationaler Hilfsfonds/Komisija*, T-36/10, EU:T:2011:124, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 53 Šāda interese celt prasību nozīmē, ka apstrīdēta akta atcelšanai pašai par sevi var būt tiesiskas sekas un ka prasības rezultātā var rasties labums lietas dalībniekam, kurš cēlis prasību (spriedums, 2007. gada 7. jūnijs, *Wunenburger*/Komisija, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42. punkts, un 2015. gada 17. septembris, *Mory u.c.*/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 55. punkts). Turklāt prasītāja interesei celt prasību ir jābūt tādai, kas ir radusies un pastāv, un tā nevar attiekties uz situāciju nākotnē vai hipotētisku situāciju (skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Mory u.c.*/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Vispirms ir jākonstatē, ka šī prasība atbilst pieņemamības nosacījumiem, kas atgādināti iepriekš 51.–53. punktā, gan no prasītājas *locus standi* skatpunkta, gan no tās intereses celt prasību pastāvēšanas prasības celšanas brīdī, ko Komisija turklāt neapstrīd.
- 55 Konkrētāk, saistībā ar interesi celt prasību ir jānorāda, ka prasības celšanas datumā apstrīdētais lēmums bija nelabvēlīgs tiesību akts attiecībā uz prasītāju un ka Komisija bija atzinusi apstrīdēto atbalstu par nesaderīgu un prettiesisku un uzdevusi to atgūt. Tā dēļ vien apstrīdētais lēmums ir izmainījis šīs sabiedrības juridisko situāciju, kura no šī lēmuma pieņemšanas brīža vairs nebija tiesīga saņemt šo atbalstu un kurai principā bija pienākums to atmaksāt (skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *ACEA*/Komisija, C-319/09 P, nav publicēts, EU:C:2011:857, 68. un 69. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Ir jākonstatē, ka *Saremar* nodošanas likvidācijā sekas nav tādas, ka tā tiesvedības laikā ir zaudējusi savu interesi celt prasību, kā tā definēta iepriekš 55. punktā.
- 57 Vispirms ir jānorāda, ka apstrīdētais lēmums nav atcelts vai atsaukts, līdz ar to šai prasībai saglabājas tās priekšmets (šajā ziņā skat. spriedumu, 2007. gada 7. jūnijs, *Wunenburger*/Komisija, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 48. punkts).
- 58 Turpinot – apstrīdētā lēmuma tiesiskās sekas nav zaudējušas aktualitāti tādēļ vien, ka *Saremar* ir nodota likvidācijai.
- 59 Pirmkārt, šī lēmuma dēļ *RAS* vēl joprojām nav tiesīga pārskaitīt *Saremar* daļu no apstrīdētā kapitāla palielināšanas, kuru, kā izriet no *Saremar* akcionāru sapulces 2012. gada 11. jūlija protokola, kas pievienots prasības pieteikumam, šī valsts varas iestāde nav veikusi sakarā ar šīs operācijas paziņošanu Komisijai. Nekas lietas materiālos neļauj izslēgt iespēju, ka apstrīdētā lēmuma atcelšanas gadījumā šī apstrīdētā kapitāla palielināšanas daļa, kuru *Saremar* būtu tiesīga saņemt, tiktu iekļauta tās kapitālā.
- 60 Otrkārt, saistībā ar apstrīdētā atbalsta daļu, kuru *RAS* jau ir pārskaitījusi *Saremar*, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka vienīgi tas, ka saistībā ar uzņēmumu notiek bankrota procedūra, it īpaši, ja šī procedūra izraisa uzņēmuma likvidāciju, neietekmē atbalsta atgūšanas principu. Šādā gadījumā agrākās situācijas atjaunošana un konkurences izkropļošanas, kas radusies nelikumīgā atbalsta piešķiršanas dēļ, izbeigšana principā var tikt panākta, reģistrējot likvidējamā uzņēmuma pasīvu sarakstā tādu prasījumu, kas attiecas uz attiecīgā atbalsta atgūšanu (skat. spriedumu, 2009. gada 1. jūlijs, *KG Holding u.c.*/Komisija, no T-81/07 līdz T-83/07, EU:T:2009:237, 192. un 193. punkts un tajos minētā judikatūra). Līdz ar to apstrīdētā lēmuma dēļ apstrīdētajam atbalstam ir vismaz jāpaliek *Saremar* pasīvos, tāpēc, pat pieņemot, ka tas nevar tikt atmaksāts *RAS*, tas vairs neietilpst prasītājas kapitālā.
- 61 Līdz ar to ir jānorāda, ka *Saremar* nodošana likvidācijā neatspēko iepriekš 55. punktā veikto konstatāciju, saskaņā ar kuru apstrīdētā lēmuma atcelšana varētu sniegt labumu prasītājai, jo tās juridiskā situācija saistībā ar apstrīdēto atbalstu tiktu noteikti izmainīta. Turklāt šī atcelšana būtiski uzlabotu tās ekonomisko situāciju, jo apstrīdētais atbalsts varētu tikt no jauna iekļauts tās kapitālā. Turklāt ir jānorāda, ka šī analīze ir apstiprināta ar 2010. gada 13. septembra spriedumu Grieķija u.c./Komisija (T-415/05, T-416/05 un T-423/05, EU:T:2010:386), kurā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka likvidācijā esošās sabiedrības, kuras ir atmaksājušas attiecīgo atbalstu šajās lietās,

saglabā interesi celt prasību, ja atcelšanas gadījumā Grieķijas Republikai būtu tām jāatmaksā atmaksātās summas, kuras tiktu iekļautas to attiecīgo likvidācijas bilanču aktīvos (spriedums, 2010. gada 13. septembris, Grieķija u.c./Komisija, T-415/05, T-416/05 un T-423/05, EU:T:2010:386, 62. punkts).

- 62 Ir jāpiebilst, ka Vispārējā tiesa līdz šai dienai nav informēta par to, ka *Saremar* likvidācija ir pabeigta.
- 63 No visa iepriekš minētā izriet, ka *Saremar* saglabā interesi celt prasību un līdz ar to prasība ir jāizskata.

[*omissis*]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Saremar – Sardegna Regionale Marittima SpA* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas un *Compagnia Italiana di Navigazione SpA* tiesāšanās izdevumus.

Gratsias

Kancheva

Póltorak

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2017. gada 6. aprīlī.

[Paraksti]